

باوکم له به رژنه کهی واز له ئىيەمە دەھىنى

پہشی یہ کہم

۸۰

כברנינג

دُونِيَا

دەمم نەبىٰ ھاكەم، قاچم نەبىٰ راكەم

جاران بیکاتاژوره که کی به غذا به شیوه یه کی و دادمی خه لکی داختستبوو که س نه
ده ویزا لهمالی خوشیدا به تاشکرا هیرش بکاته سه رزیم. ئه وکات نوکتوبه کیان
بپسر (عزت نوری) دار دوست کردیبوو، گوایه روزتکیان تریک لی ده داو یه کلک
له مدنلا کانی سه دام گوئی لی ده بی و لی ده کا بھە لاز، ئمیش ده لی دهی باوکت
ده ممانی داخستووه توش (هینمان) داخه، ئو نوکتکیه ئه گچی راست نییه، به لام
ھه موو شتیک لر رزیم بیکاتاژوره دوهوشیته ور. ئیستا خز بیکاتاژوره باره سمنی
نه ماوهو راپه بینمان کردی دام و ده زگا کانمان هلت کاند، بنهیازی دامه زاندنی
حکومه تیکی لیمودکارین، وه لی بداخوه و ئیستا زه ماننیک نهک تنهها دهم بله لکو ده بی
مزوق سه رجه کونه کانی لهشی خوی دایخات. فرمانت پی ده کری چاوت داخه و
سے بیری کرده و جوانه کانمان مەک، لەناو داموده زگا کان فرهمانبەر کانمان مەبینه
چى ده کەن يان نایکەن بوت نیه تماشایان بکەیت، خوت کوئیکە له ئاستى ئۇ فیلمە
خراپاھنی کە بنهیتى گیرلۇن، دزهیان کرۇتە دەرەھو توپايدا ئۇ شەرفانە ئەتك
دەکەن. گوییت دالخو و گوئی مەگەر لە و حکایتە نهیتىيانە کە له پېشى پەزدەھو،
لەتیوان خۆمانی دەسە لەناردا دەپەکەنین و نەخشە دادەنین بۇ گۈنۈپلەر کىنى
سەرەھو تو سامانی ولات، قورقۇشم بخەرە گوئيە و، با گوییت لەمامەلە فەرۇشتى
تەندەرە کان نېبى، گوئی قولاغ مەکرەھو لە چىرىي ئۇ مۇبايلە نەتىييانە کە لەتیوان
بەپرسو و كچە جوانە کان دەمکرت. ئو بۇ دانانى کات و شۇئىنى ۋانە کان، هەقت
چىيە بەسەر ئە و كاسوھو کە بەتەنلە لۇزورى جەنابى فلان دانىشتووه، دىيارە
میوانى تايىھەت و ئىشى تايىھى تەھىيە. ئى پېتىيان نەھوت رامە وەستە گۈبونو وەھى
ھەيە، بۇ ناپۆرى دەتتۈھە هەتا ئۇ پەرى و شەققۇ شەنگە نەبىنى لە کاتى دەرچۈنۈي او
دىنلە نېبى لە قۇرقۇماكىچە كەيىت جېنەھە ئەلىسەت بىگە بۇت
نېبى بۇنى ئۇ و گولۇ رېخانە رۇوە کە تايىھە تانە بکەيەت کە لە ولاتە رۆز دۇورە کان وە بە
دىيارى هيتابىيان، بۇ باخچە ھەلواسراوە کانى رورە ئىمپراتورە کان، تەنلە بۇت ھەيە
بۇنى سیانارى كۈلانە گەتاوە کان بکەيەت، نەخەلە تىيى بۇنى ئە و رېستورات و گوشەت و
خواردەن وانە بکەيەت کە بۇ بەزىزان ئامادە كراون، تو ھەر نەتىيون و نەيانت بىستووه با
نەبورىستووه.

رویایت پی دهد دین دهست و قاچه کانت ئىگەر بق پاسه وانی ئىئيمه بەكارى ناهىئى و بەرهە و شوئىتى نادىارو ئازادى بۇون هەنگاويان پى هەلدىتىن، پەنجەكانت ئەگەر بق نوسىسىنى پېرىزىنەكاني خەبات و هاندانى جەماهەر و جوولەي زىناتى تفەنگى حەققانو هەشتاكان دەخىتەتكەر ھەممۇيان دەشكەنلىن و دەپانرىنەوه.. ئى ئۇوه نىبى ئازادى پەلقەقىدو شەرت و ناتى لوپىنانى و بەنزاپى ئىتتىنى، شوقى ئەوروبى و سېلىپىتى چوارتەنى.. هەند و لاتى ئاۋەدان كۈرىتەن وە وەکو خۆل كلالاش دەكەن. مالتان كاولى بى دەبا پېشۈوبىك بەدەين و ھىلاڭى پېشەنرگا يەتكەن مەدرىجى، ھەمۇرى پازەندا بىسست سالالىكى دىكە ئۆپەش يان دەگەن بەنئىمە يان لەداخاندا دەمنىن. ئەگەر مان و نەمردىن دەلىپان ئۇواكتا وەكى پاكيزەكەنلى ميسىز دەتانكەن بەكىنیزە و خزمەتكار، ئەى لەلادىرى و گۈندەكەنائىش ھەر خزمەتكار ئەبوبۇ.. ئىيە وەكى مىگەل بەرەد و سندوقى دەنگان رېيشتنەرلەو ئۆخۈتان بېرىارتان دا، چىرتان ئۆپەمان كەرۈرۈدە. ئىتەسى خەدر لېكىلرە بەرگەمان كەد لە كوردىستانلىكى گەورە، كەچى ئىستا حەسۋەدىتىان بە وەدىت چەند پارچە زۇرى بچۈوكى ناو شارو ھەندى پېرىۋەز بەنزاپىخانو پاركەمان ھەيە؟. ھە بى وېرىۋەنەن خوابىناس بق رادەپەن بەرلنابەرمان، بق ئۇوندە بى سىفەت و بى مەرۇوتىن، ئەنفالا كەناتان لە بېرىچۈو كىميپاران و گۈند رووخانە كەناتان ئايەتەوە، توخوا چى دەوريكەمان ھەبۇ؟. ئىئيمە نەبووبىنایە كى ئىيە دەھىتىا بۇ ناو شارو فېرىرى ماكسىسى و سترىچ و مایەي گۈلدەرى دەكىدىن، بق ئۇوهندە نەمەك حەرامن و بى دەنگ نابىن، بق خۇتان كۇپ كەن ئانىشىن و دەزىغان ئىتىك مەدەن، ئەگىندا دەتەنخىيەنەو شاخ.

دهسته مو نه کارابی و ناوی نه زایبی
 له لاین راچیبی کی پشت قایمه و، دواتر
 بهره لای نکوبدی کس ناتوانی دهستی
 بُو بُریت، به هزاران هزار شن و چکیان
 به شهره رف روزانه ده اموی ناسایی خویان
 ئَنِنجام دده دهن و به سه ریه رزی
 ده گه رپته و ناو که سو کاری خویان
 به لام چهنده هاش همیه له پی ده کارون و
 بون به نیشانه همیه عیب به نیو چه وانی
 کومه لیکی بی ٹاگاو بی توانه و، جاری
 به پاره و تو تومو بیل، جاریکی دیکه
 له پی برادره ری و هاتوچو خیزانی
 جاریش همیه کوپی کردن و مؤتنان
 کردنی وینه نافرته تی بی ٹاگاو پاشان
 به کارهیتانی و دکو فشاریک بوگیان ئَه
 داماهه هتا تسلیم دهی، ئَوانه چگه
 له رزور به زور داگیر کردن له لاین
 که سانیکوه که ئَسله ریکه ناده
 به نافرته تان خویان سه درانی هندی
 شویتی هستیار بکهن یان تیاید
 دامه زرین. که اونه ده سه لاتی پیاو سالاری
 له شیارندنی پرورزی تی سیکس دیوه
 ناشیرینه کای ئَو پاره قهله به که له رزور
 شویندا لای بیزاریون، چاره سه ری و ئَم
 کاره ش به نه هیشتنتی بی کاری و دروست
 کردنی کومه لگه کیه که به رهه مهین و
 پروردیده کی سه لیمه، ته نانه
 له زیندانه ریقرمه کانیشدا، هه رو هه
 هوشیار کردن و هی خله لئه نجامه
 خراپه کانی ئَو کاره جیهه جی کردنی
 یاساکان به یکسانی به سه ره درو ولا
 نازاریدان به کوران و کچان له شووکردن و
 ژن هینان، هه ولدان بُو خوپار استن
 له عادات و تقالیدی کومه لگه ئَه رو وی
 هه مریکیه کان، لهم رو ووه له جیانی
 ئَه وه زاسته کانیان و درگرین هاو شانی
 نرج و بهه او نتریت کانی خومنان
 به دلنيایی وه باش ترین و جوانترین
 کومه لگه دروست ده کهین.

سازمان دهدنه، دهرمان دهکنه و
دهماننیرنه وه). به جوئیکه تومنیان
ترساندبوو که نمده وپرا خونیشیان
بیپوه بیین، ئەگەر خەنپاشم پیپوه
دەدیتەن، نەمەدە وپرا بىگىچەمه.
نەدەبوايى لەفېرىگە باسى دايىكم
مامۆستا بىكەم، جارىكىيان دايىكم
تەلەقۇنى كەد، باورىم قىسى لەگەل كەر،

نه مدهوپرا ناویان بهینم. باوکم واي اتی
گه یاندبووم که هرگیز نابی ناویان
بهینم و باسیان بکم. نیت ورده ورده
لیت دور دهکوتنه و، بهاردو خانه‌ی
فراموشی دهرویشن. شهوانه منیان
لهژوریکی ته نیا دهخواندا. کاتی ته نیا
دهبوم، بیری دایکم و مامؤستام
دهکردوه. هنده‌ی جار خون پیوه
ددیت، لخه راده‌یه پیم. کاتیک خرم
لهژوریکی ته نیا دهینیمه و، زور
دهرسام، خرم گرموله دهکردو
دهگیرام.

باوی ۲ مانگ مانه‌وه له تورکیا بهرهو
ولاتی نوی رویشتن. باوکم باسی
فریکه‌ی بتو کربووین، بؤیه لیتی
نه دهترسانیم. ئه‌گرجی سه‌فرهه که مان
په‌کجارت دورو دریز بیو. دوای چه‌ندین
سه‌عات، له فریکه‌یه که نیشتوده، ئیمه
هاتینه خواری. باوکم دهیگوت: (ئه‌مه
نیوه‌ی ریگه‌مانه‌ی!)، له تازیت دابه‌زین،
چووینه رستوران و فراوینمان خوارد.
ماوه‌ی هاشت کاژیر له‌وی ماینه‌وه،
سواتر سواری فریکه‌یه کی دیکه بیوین و
دهستمان به‌فین کردوه.

هه‌واری نوی دلگیر سه‌رسه و زیوو.
له خانویکی که وره گیرسانیه‌وه، من
شوری تاییه‌تی خرم هبیو. که
تله فزینون و نه‌تاری تیدابوو. هرگیز
کاره با نه‌ده بیرا. ناوی ساردو گاره
به‌رده‌هامان هه‌بیو، نه‌وانه‌م به‌چاوی
خرم نه‌بینی بیو، دلم پیتیان ده‌کرایه‌وه،
جار جاره بیری دایکم و مامؤستام
دهکرد، به‌لام له‌ترسی باوکم و دایکی
نوی، بقیه بیو باسیان بکم. ئه‌وان
دهیانگوت: (ئه‌گه ره‌دولت بیانی)؛

نترمیسکیک له‌چاوانیه و دهربیون. باوکم
دهستی منی گرت و له‌مال و دهه رکه‌وتین.
من نه مده زانی له‌دایکم و برآکم جیام
دهکاتاهه و، وام ده‌زانی ده‌چینه مالی
ایه گچکه و دوایی دینیه و، به‌لام و
ده‌رنچوو، چون له‌مال ده‌رچووین،
نیدی نه‌گه پاینده و. هر شو روزه باره و
راخچ باریکه‌وتین. ثیواره‌که‌ی گه‌شتبه
نورکیا.

به‌که‌مین شه و زور غه‌ریبی دایکم و برآکم
دهکرد، له باوکم پرسی: (باوکه! بۆ
ایه و مامؤستا نه‌هاتن؟!) (برآکم
ده‌هناوی باپیرم کراوه‌ته و، پیی ده‌لیین
ساه‌موقستا). باوکم به پیکه‌نینه وه وای
نیکه‌یاندم جاری ئیمه ده‌چین، دواتر
نه‌وانیش دین. چه‌ند روزه‌که سه‌فاره‌تمان
ساه‌نینه وه، به‌رور سه‌رانی سه‌فاره‌تمان
دهکرد، شه‌وانه‌ش ده‌چووینه ده‌ره‌وه
ده‌که‌پاین. ئیسته‌نبلو شاریکی گه‌وره و
چوجان بیو. زور چیشم له شاری یاری و
گه‌پرانه‌کانی سه‌ر ده‌ریا و هرده‌گرت.
باوکو و باوهرثمن داوایان لیده کردم که
ده‌دایه بانگی باوه‌زن بکم. هرگیز
ده‌دایه بانگ نه‌کرديبو، باوکم ده‌یگوت:
ده‌دبی سه‌فاره و با‌بازان که تو کوری
لکویت، ئه‌گه ره‌بازان دایکیکی دیکه‌ت
مه‌هیه ئیتر کاره‌که مان تیکه‌چی و
ده‌هانگیکنیه وه من به‌نچاری و
ده‌نابه‌داییوه به‌دایه بانگ ده‌کرد، به‌لام
که و پیچیده‌که‌هه‌نی و مزره‌هی لیده کردم.
نمهمه‌م بواری نه‌ده دام که ناخی
خوچوینمه وه، به‌لام هه‌ستم به‌ناحه‌زی نه‌و
ده‌کرد. روز دوای روزه زیاتر نولفه‌تم به
ساوه‌زنه ده‌گرت، ئه‌گه رچچی غه‌ریبی
ایکم و مامؤستام ده‌کرد، به‌لام هرگیز

سیکس لہ نیوان پیروزی و بہ رہ لایدا

م / بیستون جہلیل

ئىگەر خوانەخواستە بگاتە ولاتىكى دواكەن توتوسى وەكى كورستان. ھەروەها لە رووى كۆمەلایەتىيە وە خىستەنەوەي مندىلى بى سەرىپ رېشتىارو شەكاندى سىنورى ياسا ئايىنى و كۆمەلایەتىيە كان لەلاي خۇمان كۆمەلە كىشەي كوشتنى دۈزمنىيەتى لى كەوتۇتەوە، ئامە جەڭ لە شەرەپ زارى و ئابپوچۇون بۇ ئوانەي كە لەشقۇرىشى دەكەن و يان ئوانەي كە لەگەل لەشقۇرىشە كەندا ھەمان كار ئەنجام دەدەن. لە پاستىشدا ھۆزى بەرەلابۇنى ھەندى ژىن و پياولو كارەو پەيدابۇنى (سۆزىنى) يەكى نۇر دەكە پەتەوە بۇ كۆمەلە ھۆكاري وەك بىرۇ بىون بەرىيانى فەرىيد، چارەسەرنەكىدىنى كىشەي شۇوكىدىن و ژىن هيپان لە بېرەتدا، دەست بەتالى پىاوان و لاؤان و خۇپىشاندىنى ژىشان و كچان بە جۆرەها جلى جىاوازى سەرچىن راكىش، كۆبۈونەوەي پارمە دەسلاات لای ھەندى بە پېرس و كورە بە پېرسى شەوال پېس كە بۇونەتە قەلائىكى قايم بۇ پېشىگىرى كەدىنى ئۇ رېن سۆزىنىيە و پاشان تاشەنەكىدىنى بەلاكە بۇ ناو كۆمەلە كە، ھەروەها سەتلەلات و قىدىۋو مۇبايلى پېشكەتكەن توتو. هەند ھۆكاري نۇر بەھىزىن لەپىشى ئۇ كارمۇهە، تەنانەت لەھەندى كلىپى گۇرانى بېزەكان، مەبەستىمان (ھونەرمەندە كانە) لەقتۇر جوولەي وايان تىيە كە تەۋاوا مۇرۇۋە

سیکس خوی په یامیکی مرؤفایه‌تی
هزمنه، نه ک تنه‌ها له بره خاچاری
زیادبوونی نه وه دریزه دان به ته مه‌نی
مانه وهه ی اداده میزاد له سر زدی، بلکه
له برهه وهه له ناو خودی سیکسدا
مرؤفایه‌تی و خوش ویستی و بخته و هری
ده بینری همه نه که له سننوری
یاسایی و شره عی بیا، دور له کاری
نازه لانه و بره لاهی. چونکه همه وه
لهه موه فله سه‌فه و ریازیکدا په سندی
نیمه و نه کراوه. تنهانه‌ت (ایین)
له ولاامی (رُوزا لوکسمبورگ) دا که دوازی
سه ریهستی بی قیدو شهرتی سیکسی
کرد بیو همه وهه ره فز کرد ووه، و توویه‌تی
نه که ر داییت همه وهه نه و پیاو وه کو
کوپهه نه اوی خیرایاتان لی بیت که همه مو
کس به یه ک جام ناو بخونه وه، دیاره
نه همه مو خالکاش نه که ر بیه ک جام
ناؤ بخون حتمن نه خوشیان لی بلاو
ده بیت ووه. لیکانه وهه نه راو
بوج وونانه ده مانگی نه بیت
به ده ره نجامیلک که: کرد وهه سیکسی
نه که هندي بنه ماو یاسایی
ته نه دروستی و کومه لایه‌تی و شه رعی
نه بیت و چاوبیری و بد داداچونی بز
نه کریت، هندی کیشنه نه که زور گرنگ
ده بیت ووه. یه کنک لوه کیشانه
بالا بیوونه وهه کومه لی نه خوشی که م
چاره سه‌سری و هکو (تاییدزرو سوسه نکو
سیلان) مت د که نیستا بز دینا
به همه زه کاش، گه و ده حاج، ۱۹۵۴ء)

سیکس چ و هکو شاره زنوج و هکو
کرد و هو، له گله په یدابوونی شاده میزاد
په یدابوونه، پیکاهاته له شی مروغه
په شوهدیکه که له رووی کیمایی و
فیزیانی وه پیویس تیبه کی نزدی
به خوارالو و ژینگه کی تاییه هه یه بتو
مانه وهی جوزه کهی خوش له سر گزی
زمین، لهم پینتاوه شدا به به رده وامی
له ململانی دهوروبه رو دزه کاتیتی بو
خوش پاراستن له لعنواچوون، به لام له گهان
نه وه شدا که ئگهار سرهجم
په هندکانی مانه وهی زیان بتو مروغه
دابین بکرت و تنهها دوره په ریزبیت
له کاری سیکسی ئه وه به تتبیه بیوونی
کاتکات له ناو ده چیت و (إنقراچ) ده کات،
چونکه کاری سیکسی و ئامانجه کهی
دووشتی نقد په یرونن، له لایه ک
ده بینته هفوی به رهه هم هینتانی نه وهی نوی و
له لایه کی دیکه شاهو به هفوی ئه تو تام و
چیزه وه که تیرومی له یه کتریدا ده ستیان
ده که ویت هینتی و ئارامی که کیان بتو
درست ده بی، ئینجا ئگهار شو دوو
کاسه ثذو میزدی یه کتری بنو و کیشی
پینداوسیتیه کانی ژیانیان که م بیت یان
هر نه یانبیت. پیروزیه کانی سیکس
په یوه دنیبه کانی ژیانیان نزد به هیزتر
ده کات، به پچه وانه وه که می یان
نه بونی کرد وهی سیکسی بتو ثذو
میزد ره نگه به ره و لیک دابران بیانبات
تنه تانه ته ئگهار چو وکترین که و
کورشیان نه بی.